

Дърво на причини и последствия

 Стъпка: Трета – Проучи повече!

 Време: 45 мин.

 Изисквания за пространство и материали:

- Хартия;
- Маркери.

 Описание на упражнението:

Упражнението цели да подпомогне участниците да разберат в дълбочина причините и последствията, свързани с различни глобални проблеми.

1. Обяснете на участниците, че ще анализират проблеми, които са свързани с движението на хора. Представете списък с проблеми и насърчете участниците да предложат още проблеми (ако е приложимо, може да използвате проблемите, генерирани по време на упражнението „Избор на проблем“). Проблеми, които може да предложите на групата:

Достъп до европейските програми за мобилност

Живот в мултикултурен град

Движение от селски към градски райони

Моята държава приема бежанци

Големият и растящ брой на бежанци на глобално ниво.

2. Всеки участник трябва да работи върху темата, която му е най-интересна. Напишете всички предложени теми на листи и ги поставете на различни места в стаята. Помолете участниците да застанат до проблема, който им е най-интересен. Ако някоя група се окаже прекалено голяма, можете да я разделете на две по-малки групи с една и съща тема.
3. Нарисувайте примерно дърво на причини и последствия, където основният проблем е този, който те са избрали. Проблемът е дънерът на дървото. Дайте на участниците 20 минути да нарисуват свои дървета – те трябва да открият колкото се може повече причини и последствия и да ги поставят съответно в корените или клоните.
4. Когато групите са готови с дърветата си, всяка група представя работата си пред другите.
5. Започнете дискусия след презентациите, питайки участниците:
 - Открихте ли нещо, което не сте знаели досега?
 - Как виждате последствията, които сте дефинирали? Положителни ли са, или са отрицателни?
 - Въпреки че има универсални права за движение, признати от всички държави, все още има голяма разлика във възможностите на различни хора да се движат свободно. Защо е така?

 Допълнителни коментари:

Ако участниците са много (съответно много са и малките групи) и не искате да има толкова много презентации на дърветата, винаги можете да направите „изложба“ и да поканите участниците да разгледат и видят какво са направили другите. Можете също да размените дърветата на различните групи, така че да си ги прегледат взаимно.